

Орієнтовні показники розвитку дошкільника напередодні вступу до школи

ФІЗИЧНИЙ РОЗВИТОК

1. Охорона життя та зміцнення здоров'я дітей

- Загартування:
- Перебування дітей на свіжому повітрі
- Ходьба по доріжці здоров'я босоніж
- Сон при відкритих кватирках
- Масаж рукавичками
- Гімнастика пробудження

2. Розвиток рухової активності дітей

- Заняття з фізкультури
- Ранкова гімнастика
- Рухливі ігри
- Розваги та свята спортивного характеру
- Дні здоров'я
- Піші переходи

ПІЗНАВАЛЬНИЙ РОЗВИТОК

"У світі природи"

Природа рідного краю:

- ознайомлювати з об'єктами природного довкілля:
 - рослинами найближчого оточення
 - тваринами своєї місцевості
 - птахами
 - рибами
 - земноводними та плазунами
 - твердими тілами: піском, глиною, камінням, їхніми властивостями
 - повітрям
 - водою
- ознайомлювати з електричними та світловими явищами природи: гроза – грім, блискавка, веселка
- ознайомлювати з сезонними змінами та явищами в природі

- ознайомлювати з сільськогосподарською працею

Природа України

Природа планети Земля

Природа Космосу

"У світі предметів"

- ознайомлювати дітей з предметним світом:
 - посуд, одяг, взуття, меблі, іграшки, побутова техніка, продукти харчування
 - транспорт різних видів, споруди /театр, музей, бібліотека, кінотеатр, спортивно-розважальний центр, магазин, лікарня, перукарня, аптека, ринок
- ознайомлювати з різними видами житла людини (міська квартира, сільський будинок)

"У світі людей"

- сім'я, родина, рід, дитячий садок, школа, місто, село, країна
- рідні, близькі, знайомі, чужі люди, культуру стосунків з різними категоріями людей
- назва села, району, області, вулиці

"У світі чисел та цифр"

- вчити називати числа від 1 до 10, від будь – якого числа до 10, від 10 до будь – якого числа, розрізняти пряму та зворотну, кількісну та порядкову лічбу;
- ознайомлювати з цифрами (1–9 (0) та їх написанням; вчити встановлювати відповідність між цифрою та відповідною кількістю множин;
- вчити використовувати знаки плюс (+), мінус (-), дорівнює (=);
- вчити виконувати дії додавання і віднімання, розв'язання нескладних арифметичних та логічних задач і прикладів.

"У світі форм і величин"

- вчити дітей порівнювати предмети за висотою, вагою, шириною, довжиною, товщиною;

- ознайомлювати з основними одиницями вимірювання довжини (см, м), маси (кг), об'єму (л)
- розширювати уявлення про геометричні фігури, їх властивості (площинні: круг, овал, трикутник, квадрат, прямокутник, багатокутник, об'ємні: куля, куб, циліндр, конус)

"У світі простору і часу"

- розрізняти розташування предметів у просторі (вгорі, внизу, ліворуч, праворуч, попереду, позаду, посередині) та визначати напрямки руху (вперед, назад, наліво, направо)
- формувати та розширювати знання про одиниці часу: хвилина, година, доба (частини доби – ранок, день, вечір, ніч), тиждень (назви днів тижня, їх послідовність), місяць (назви 12 місяців, їх послідовність), рік (пори року – весна, літо, осінь, зима)
- правильно вживати часові поняття: раніше, пізніше, сьогодні, завтра, вчора, швидко, повільно тощо
- ознайомлювати з різними видами годинників та календарів та вчити користуватися ними

МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК

- вчити диференціювати на слух у словах всі звуки: тверді і м'які приголосні, голосні
- уточнювати і поповнювати словниковий запас дітей на основі формування уявлень про світ
- ознайомлювати дітей із синонімами, антонімами
- формувати вміння будувати зв'язні монологічні висловлювання різних типів (розповіді-описи; сюжетні розповіді за картинками, з власного досвіду, творчі на задану чи обрану тему; перекази). Починати навчати складати розповіді-судження (оцінки), розповіді-міркування та розповіді-пояснення

Навчання елементів грамоти

- ознайомити з основними одиницями мовлення й навчити правильно користуватися термінами на їх позначення "речення", "слово", "звук", "склад", "буква"

- вправляти у поділі речень на слова, визначенні кількості й порядку слів у них та складанні речень із розрізнених слів, із заданим словом, у поширенні речень новими словами. Залучати дітей до моделювання речень у роботі із схемами речень
- сформулювати знання про голосні та приголосні мовні звуки на основі уявлень про відмінності їх утворення
- вправляти у поділі слів на склади
- ознайомити з поняттям про тверді та м'які приголосні звуки. Навчити виконувати на слух звуковий аналіз слів, будувати звукові схеми слів із позначок або фішок відповідно до порядку й характеристики звуків у словах

ПРИМІТКА: з урахуванням індивідуальних схильностей, можливостей, інтересів дітей та побажань їхніх батьків розпочинати в індивідуальному порядку достроковий перехід до буквеного етапу в оволодінні елементами грамоти. Поступово переходити до читання односкладових, двоскладових слів простої структури, ускладнюючи завдання для читання залежно від індивідуального темпу засвоєння способів читання дитиною.

ХУДОЖНЬО – ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК

Образотворча діяльність:

- Малювання
- Ліплення
- Аплікація
- Конструювання

Ігрова діяльність

- Сюжетно – рольові ігри (магазин, пошта, сім'я, лікарня, перукарня, аптека і т. д.
- Конструкторсько – будівельні ігри (матеріал: конструктор, пісок, сніг, каміння)
- Театралізовані ігри (ознайомити з різними видами театру: пальчиковий, тіньовий, рукавичка, магнітних іграшок)
- Дидактичні ігри (використовуються на заняттях, при індивідуальній роботі, при самостійних іграх дітей)
- Рухливі ігри
- Народні ігри
- Інтелектуальні ігри

Трудова діяльність

- Самообслуговування (самостійно вдягатися, роздягатися; складати свій одяг та ставити взуття)
- Господарсько – побутова праця (прибирання іграшок, допомагати готувати матеріал та обладнання для занять, витирати пил на поличках, мити та протирати іграшки)
- Праця у природі:
 - У куточку природи
 - На городі, у квітнику
 - На ігровому майданчику
- Ручна праця (виготовлення із природнього матеріалу іграшок, спонукати до виготовлення посібників для занять)

Основними компонентами загальної готовності до школи є:

1. Мотиваційна готовність до навчання у школі. Виявляється у прагненні *дитини* до навчання, бути школярем; у достатньо високому рівні пізнавальної мислительних операцій; у володінні елементами навчальної допитливості; у певному рівні соціального розвитку. Все це забезпечує психологічні передумови включення дитини в колектив класу, свідомого, «ставного • засвоєння навчального матеріалу, виконання • різноманітних шкільних обов'язків. Свідченням мотиваційної готовності є наявність у дитини ахкання йти до школи і вчитися, сформованість позиції майбутнього школяра. в дитини сформувалися адекватні уявлення про школу, вимоги до нової поведінки, вона не відчуватиме труднощів у прийнятті нової позиції, легко відтворюватиме норми і правила навчальної діяльності та поведінки в класі, взаємини з учителем і школярами.

2. Емоційно-вольова готовність до навчання в школі. Засвідчує здатність дитини регулювати свою поведінку в різноманітних ситуаціях спілкування і спільної навчальної діяльності, виявляється у самостійності, зосередженості, готовності й умінні здійснювати необхідні вольові зусилля. Вимоги до позиції школяра ставлять дитину перед необхідністю самостійно і відповідально виконувати навчальні обов'язки, бути організованою й дисциплінованою, вміти адекватно оцінювати свою роботу. Тому цей вид психологічної готовності називають морально-вольовою, оскільки вона пов'язана із сформованістю обистісної позиції дитини, з її здатністю до управління власною поведінкою. Йдеться про вміння дотримуватися правил, виконувати вимоги вихователя, гальмувати афективні імпульси, виявляти наполегливість у досягненні мети; уміння довести до кінця розпочату справу, навіть якщо вона не зовсім приваблива для дитини.

3. Розумова готовність дитини до навчання в школі. Виявляється у загальному рівні її розумового розвитку, володінні вміннями і навичками, які допоможуть вивчати передбачені програмою предмети. Загалом розумова готовність дитини до навчання у школі охоплює її загальну обізнаність з навколишнім світом, елементи світогляду; рівень розвитку пізнавальної діяльності і окремих пізнавальних процесів (мовлення,

пам'яті, сприймання, мислення, уяви, уваги); передумови для формування навчальних умінь і загалом навчальної діяльності.

Формування умінь навчальної діяльності забезпечує дитині високий рівень здатності до навчання, тобто до виокремлення навчального завдання і вміння перетворити його на самостійну мету діяльності. Це вимагає від дитини здатності аналізувати, шукати причини змін у предметах і явищах тощо.

4. Психологічна готовність до спілкування та спільної діяльності. Це важливе новоутворення обумовлене зміною провідних типів діяльності, переходом від сюжетно-рольової гри до навчальної діяльності. Дитина, у якої не сформовані компоненти психологічної готовності до спілкування та спільної діяльності, відчуватиме такі типові труднощі у навчанні, як: нерозуміння позиції вчителя, невміння слухати товариша, узгоджувати спільні з класом дії, завищена самооцінка та ін.

Загалом, психологічна готовність є цілісним станом психіки дитини, що забезпечує успішне прийняття нею системи вимог школи і вчителя, успішне оволодіння новою для неї діяльністю та новими соціальними ролями.